

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, *p. Os.* 2017 r.

BKA-I-0912-25/17/19

UNP: 170908-01456

Pani

Katarzyna Wierzbicka
p.o. Dyrektora
Zakładu Poprawczego
i Schroniska dla Nieletnich
w Konstantynowie Łódzkim

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Konstantynowie Łódzkim ul. Ignacew 9, 95-050 Konstantynów Łódzki (dalej również: placówka lub ZPiSdN)

Kontrolerzy: Ewa Szewczyk – specjalista oraz Łukasz Szymański – specjalista działający na podstawie upoważnień nr: 62/2017 i 63/2017 wydanych z up. Ministra Sprawiedliwości przez Krzysztofa Rybkę, dyrektora Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego

Zakres kontroli: przestrzeganie procedur bezpieczeństwa i postępowania w sytuacjach wydarzeń nadzwyczajnych w placówce

Termin kontroli: 10.08 – 9.09.2017 r.

Okres objęty kontrolą: 2017 r.

Tryb przeprowadzania kontroli: tryb uproszczony (kontrola nieplanowa)

II. USTALENIA WSTĘPNE

Dyrektorem placówki do dnia 9.08.2017 r. był Mariusz Wojasiński¹ (dalej również: ówczesny dyrektor), od dnia 10.08.2017 r. obowiązki dyrektora placówki pełni Katarzyna Wierzbicka – starszy wizytator Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich w Ministerstwie Sprawiedliwości (dalej: p.o. dyrektora). Głównym księgowym jest Anna

¹ od dnia 1.07.2013 r. do dnia 9.08.2017 r.

Nowogórska². Dyrektorem szkół jest [REDAKTOWANE], kierownikiem warsztatów jest [REDAKTOWANE], [REDAKTOWANE], obowiązki kierownika internatu pełni [REDAKTOWANE], koordynatorem pracowników ochrony jest [REDAKTOWANE].

Kontrola została wszczęta na polecenie Marcina Warchoła, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości³, w związku z dokonaną w dniu 7.08.2017 r. ucieczką trzech wychowanków Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Konstancyńowie Łódzkim.

[akta kontroli str. 1–9, 296–307, 346–347]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Organizacja placówki.

Zakład Poprawczy w Konstancyńowie Łódzkim jest placówką o charakterze półotwartym, Schronisko dla Nieletnich jest schroniskiem zwykłym⁴.

W okresie od dnia 31.07.2017 r. do dnia zdarzenia nadzwyczajnego ówczesny dyrektor placówki przebywał na urlopie wypoczynkowym⁵. Jako zastępujący zostali wskazani: w terminie 31.07-9.08.2017 r. [REDAKTOWANE], kierownik warsztatów, a następnie w terminie 10-20.08.2017 r. [REDAKTOWANE], dyrektor szkół.

*Instrukcja ochronna*⁶ zatwierdzona przez ówczesnego dyrektora została wydana na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2001 r. *w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich*⁷ (dalej: rozporządzenie *w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich* lub rozporządzenie), zgodnie z którymi w placówkach tego rodzaju stosuje się ograniczony system ochrony⁸. Zastosowane elementy systemu spełniają wymogi określone w rozporządzeniu *w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich* określone dla tego rodzaju placówek.

² od dnia 7.01.2014 r. p.o. głównej księgowej, od dnia 1.04.2014 r. główna księgowa

³ pismo znak DSRiN.III.7053-113/17 z dnia 8.08.2017 r.

⁴ na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2004 r. *w sprawie utworzenia schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych oraz określenia ich rodzajów i limitów miejsc* (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2004 r., Nr 6, poz. 20 z późn. zm.)

⁵ wniosek z dnia 28.07.2017 r. o udzielenie urlopu wypoczynkowego w dniach 31.07 – 20.08.2017 r. ówczesnego dyrektora został skierowany do Luízy Sałapy, zastępcy dyrektora DSRiN

⁶ z dnia 1.03.2014 r. Instrukcja nie została wprowadzona w życie w formie zarządzenia, ówczesny dyrektor Zarządzeniem nr 16/2014 z dnia 16.05.2014 r. zawiadomił, że od dnia 16.05.2014 r. aktualne regulaminy i procedury placówki znajdują się w posiadaniu: dyrektora szkół, kierownika internatu, kierownika warsztatów szkolnych, zespołu diagnostycznego i diagnostyczno-korekcyjnego, koordynatora pracy strażników. Pracownicy zostali zobowiązani do zapoznania się z procedurami i złożenia pisemnego oświadczenia o zapoznaniu się z nimi.

⁷ tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 487

⁸ określony w § 105³ rozporządzenia

Wewnętrzne procedury opracowywano i wprowadzono w sposób niegwarantujący właściwej ich realizacji⁹ np. głosowanie Rady Zakładu i Schroniska nad Regulaminem i Procedurami Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Konstancynie Łódzkim musiano przełożyć ze względu na okoliczność niezapoznania się z projektem unormowań wszystkich pracowników. Niewłaściwie działała komunikacja wewnętrzna w placówce. Postanowień nie wprowadzono zarządzeniem dyrektora placówki.

W placówce powołano dwa posterunki w ochronie zewnętrznej, jeden przy bramie czynny stale („A”), drugi posterunek (przy boisku) czynny czasowo w godzinach 8-15 („C”), gdy wychowankowie poruszają się po terenie placówki, a także jeden posterunek wewnętrzny („B”) w wejściu do budynku głównego.

Placówka nie posiada planu ochronnego określonego przepisami § 105⁷ rozporządzenia *w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich*, w związku z tym nie przedstawiono planu radzie placówki do wiadomości, jak również dyrektor placówki nie wyznaczył pracownika do jego realizacji ze wskazaniem podległości służbowej. Placówka posiada *Instrukcję ochronną*, która zgodnie z rozporządzeniem jest jednym z elementów planu ochronnego¹⁰. Instrukcja nie zawiera wszystkich dokumentów wskazanych w § 105⁷ ust. 4 rozporządzenia np. plan sytuacyjny placówki jest niekompletny.

Placówka nie posiada także *porozumienia w sprawie ustalenia trybu współdziałania z policją w przypadkach zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa*. W przypadku zawarcia porozumienie takie może być częścią planu ochronnego.

Placówka posiada *regulamin*¹¹ określający organizację ZPiSdN, zasady przyjmowania, przenoszenia i zwalniania, a także zasady pobytu nieletnich.

[akta kontroli str. 12-295]

2. Okoliczności poprzedzające wystąpienie zdarzenia nadzwyczajnego.

2.1 Niewykonanie proponowanych zaleceń wydanych w wyniku wizytacji.

W dniu 27.09.2013 r. przedstawiciel Biura Ochrony – Centrum Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Sprawiedliwości (dalej: BO MS) przeprowadził wizytację, która obejmowała zagadnienia w zakresie: kompletności dokumentacji zgodnie z wymogami określonymi w § 105⁷ rozporządzenia, poprawności zastosowania odpowiedniego systemu ochrony do tego rodzaju placówki oraz ocenę stanu technicznego zabezpieczeń. Proponowane

⁹ protokół z posiedzenia Rady Pedagogicznej z dnia 31.03.2014 r. i z dnia 07.04.2014 r.

¹⁰ wyjaśnienia z dnia 24.08.2017 r. p.o. dyrektora

¹¹ zatwierdzony na Radzie Zakładu i Schroniska w dniu 28.11.2014 r.

zalecenia zawierały m. in.: opracowanie pełnego planu ochronnego, uzupełnienie instrukcji ochronnej, oraz przeprowadzenie próbnego alarmu pożarowego. W odpowiedzi z dnia 15.04.2014 r. Mariusz Wojasiński, ówczesny dyrektor placówki, poinformował m.in. o: ujednoczeniu dokumentacji instrukcji ochronnej zgodnie z rozporządzeniem, a także o planowanym w najbliższym czasie przeprowadzeniu próbnego alarmu pożarowego. Z ustaleń kontroli wynika, że zalecenia nie zostały zrealizowane. Plan ochronny zawierający wszystkie wymagane rozporządzeniem elementy nie powstał¹². Próbnego alarmu pożarowego nie przeprowadzono¹³.

[akta kontroli str. 25-42]

2.2 Atmosfera wśród wychowanków schroniska.

Od początku lipca 2017 r. do dnia wydarzenia nadzwyczajnego poważnym problemem było zachowanie wychowanka¹⁴, który potrafił inspirować innych wychowanków do niewłaściwego zachowania a także skupiał na sobie niemal całą uwagę pracowników pedagogicznych. Praca z pozostałymi wychowankami przebiegała w typowy sposób, do momentu pozyskania informacji o tym, że chłopcy mogą próbować ucieczki. Informacje o zdarzeniach były przekazywane na bieżąco ustnie zainteresowanym pracownikom¹⁵ i dyrektorowi.

Jeden z wychowanków, który uciekł nie otrzymał zgody na urlopowanie w okresie 21-23.07.2017 r. w wyniku decyzji sądu¹⁶. W tym czasie obchodził rocznicę urodzin.

W dniu 05.08.2017 r. stwierdzono częściowe przecięcie krat w pomieszczeniu kuchennym w części schroniskowej, nie ustalono jednak dokładnego czasu działania, sprawców, ani narzędzia. Wychowankowie nie ponieśli z tego tytułu kary, a kraty w terminie późniejszym zaspawano. Sytuacja ta wpłynęła na zachowanie wychowanków, którzy nie przyznali się do cięcia krat.

W dniu 06.08.2017 r. jeden z wychowanków schroniska, który uciekł z placówki formułował do pracowników ochrony wypowiedzi mogące świadczyć o zamiarze wzniesienia pożaru w placówce¹⁷. Wychowawcy zostali zobowiązani do wzmożonej kontroli. W dniu poprzedzającym wydarzenie wychowankami schroniska opiekował się nauczyciel

¹² odpowiedź p.o. dyrektora na wniosek nr 2, pismo znak L.dz. 556/2017 z dnia 24.08.2017 r.

¹³ odpowiedź p.o. dyrektora na wniosek nr 3, pismo znak L.dz. 562/2017 z dnia 28.08.2017 r.

¹⁴ ██████████

¹⁵ pismo znak L.dz.: 556/2017 z dnia 24.08.2017 r. dyrektora placówki, odpowiedź na wniosek nr 2, pkt 19.

¹⁶ pismo z dnia 19.07.2017 r. Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi

¹⁷ notatka służbowa z dnia 06.08.2017 r. p.o. kierownika internatu

z niewielkim doświadczeniem¹⁸. W tym dniu oraz 7.08.2017 r., nastroje wychowanków schroniska były trudne, nie wykonywali poleceń wychowawcy, słuchali głośnej muzyki. Z wpisów w *Zbiorczym Arkuszu Spostrzeżeń* wynika, że wieczorem w dniu wydarzenia sytuacja uległa poprawie. Należy zaznaczyć, że wpisy dotyczące wydarzenia nadzwyczajnego zostały dokonane 09.08.2017 r. przez jednego pracownika, wychowawcę. Pracownik ochrony stwierdził¹⁹, że wieczorem można było zaobserwować napięcie wśród wychowanków schroniska. Wychowawca poinformował, że jeden z wychowanków przekazał informacje, na podstawie których można było uznać, że wieczorem może dojść do wydarzenia nadzwyczajnego.

[akta kontroli str.343, 348–352, 382–388, 420–437, 445–447, 619–628, 646-664]

2.3 Sytuacja prawna wychowanków, którzy uciekli.

Uciekinierzy byli wychowankami schroniska, poza jednym który w dniu zdarzenia posiadał skierowanie²⁰ z dnia 19.07.2017 r. do Zakładu Poprawczego w Konstantynowie Łódzkim (zostało przekazane faksem do placówki w tym samym dniu). Nie zostało ono (faks) zarejestrowane w dzienniku korespondencyjnym. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich w dniu 21.07.2017 r. wystawił nakaz zwolnienia wychowanka ze schroniska, a także nakaz przyjęcia go do zakładu poprawczego w tej samej placówce²¹. Na dzień ucieczki skierowanie i nakazy nie zostały wykonane i wychowanek nadal przebywał w części schroniskowej placówki. Pomimo tego wychowanek z dniem 21.07.2017 r. został skreślony z książki ewidencji wychowanków schroniska i z tym samym dniem wciągnięty do książki ewidencji wychowanków zakładu poprawczego. Ówczesny dyrektor poinformował²² ww. sąd o przeniesieniu wychowanka na ewidencję zakładu poprawczego. Przeniesienie wychowanka do grupy zakładowej nie zostało udokumentowane w formie pisemnej²³. Nie stwierdzono innych dokumentów, niż wyżej wymienione. Wg informacji udzielonych przez p.o. kierownika internatu, wcześniej przeprowadzono z wychowankiem rozmowę, w której wyraził obawę przed przeniesieniem do grupy zakładowej. Wolał pozostać w grupie schroniskowej jeszcze przez kilka dni. W nowej grupie

¹⁸ na podstawie wyjaśnień udzielonych w dniu 16.08.2017 r. przez kierownika warsztatów

¹⁹ protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 22.08.2017 r.

²⁰ skierowanie znak DSRiN-III-7031-200/17/2 UNP: 170720-00226 podpisane przez Luizę Sałapa – Zastępcę Dyrektora Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich (dalej: DSRiN)

²¹ sygnatura akt V 379/17

²² pismo znak DS.422/6/17Z/17 z dnia 24.07.2017 r.

²³ wyjaśnienia z dnia 05.09.2017 r. p.o. dyrektora

musiałyby nawiązać i utrzymać nowe relacje. Kierownictwo placówki po uwzględnieniu powyższej sytuacji postanowiło opóźnić przeniesienie wychowanka²⁴.

W dniu wydarzenia nadzwyczajnego kierownik warsztatów przekazał kierownikowi internatu informacje, że przeniesienie wychowanka do grupy zakładowej polepszyłoby napiętą w grupie sytuację²⁵.

Wychowankowie, którzy dokonali ucieczki nie byli nagradzani podwyższeniem kieszonkowego i nie otrzymywali środków dyscyplinarnych w postaci jego obniżenia. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że wskazani wychowankowie w badanym okresie otrzymywali kieszonkowe w podobnej wysokości przy zachowaniu warunków określonych w § 88 rozporządzenia w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, w górnej granicy limitu określonego w § 62 ust. 3 ww. rozporządzenia.

W 2017 r. wobec wychowanków schroniska, którzy uczestniczyli w ucieczce, stosowano:

- środki dyscyplinarne przede wszystkim w postaci nagany²⁶,
- udzielano im nagród²⁷, głównie w postaci zgody na rozmowę telefoniczną na koszt placówki.

[akta kontroli str. 389–413, 445–589, 650–654]

2.4 Informacja o planowanej ucieczce.

W dniach poprzedzających zdarzenie, kierownictwo placówki posiadało wiedzę o planowaniu ucieczki przez wychowanków schroniska. Wiedzę tę uzyskano telefonicznie od osób zaniepokojonych wcześniejszymi rozmowami z wychowankami²⁸. Potwierdzają te okoliczności nagrania rozmów.

P.o. kierownika internatu otrzymał w dniu 04.08.2017 r. po godz. 20 od wychowawcy informację o planowanej ucieczce jednego z wychowanków schroniska. Informację wychowawca uzyskał w trakcie rozmowy telefonicznej o godz. 19.55. P.o. kierownika

²⁴ protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień przyjętych w dniu 22.08.2017 r. p.o. kierownika internatu oraz wyjaśnienia z dnia 31.08.2017 r. p.o. dyrektora

²⁵ protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 16.08.2017 r. od kierownika warsztatów

²⁶ w badanym okresie, tj. od dnia 1.01.2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli ██████████ został ukarany 5 naganami, ██████████ (przebywający w Schronisku od dnia 13.01.2017 r.) ukarany 7 razy, w tym 5 naganami, 1 upomnieniem i 1 cofnięciem zgody na korzystanie z internetu, ██████████ (przebywający w Schronisku od dnia 12.04.2017 r.) został ukarany 2 naganami

²⁷ ██████████ w badanym okresie otrzymał 31 nagród, ██████████ 10 nagród, a ██████████ 3 nagrody.

²⁸ wyjaśnienia z dnia 12.08.2017 r. p.o. kierownika internatu, wyjaśnienia z dnia 11.08.2017 r. koordynatora pracowników ochrony, notatka służbowa pracownika ochrony sporządzona w dniu 11.08.2017 r., wyjaśnienia z dnia 31.08.2017 p.o. dyrektora

internatu polecił pracownikom ochrony przeprowadzenie kontroli pomieszczeń i zabezpieczeń w grupie. Dokonano zmian dyżurów porządkowych oraz uniemożliwiono nieletnim wychodzenie na zewnątrz. Następnego dnia w rozmowie ww. wychowanek zadeklarował, że nie będzie uciekał. Kolejną informację o planowanej ucieczce innego wychowanka schroniska przekazał pracownik ochrony w dniu 06.08.2017 r. Informację o możliwości ucieczki pozyskano telefonicznie. Pracownik ochrony poinformował p.o. kierownika internatu, że wychowawcy wiedzą o sytuacji i zachowują czujność. W tym dniu dokonano kontroli systemu alarmowego w pasie ochronnym i kontroli okien, drzwi w grupach internatowych.

Koordinator pracowników ochrony w dniu 06.08.2017 r. ok. godz. 15.24 w rozmowie telefonicznej z jednym z pracowników uzyskał informację o planowanej ucieczce. Pracownik ochrony otrzymał informacje o godz. 14.04 w trakcie rozmowy telefonicznej. Z treści rozmowy telefonicznej wynika, że otrzymano sygnał o planowanej ucieczce trzech konkretnych wychowanków. Wychowawcy, pracownicy ochrony posiadali wiedzę o tej sytuacji. Informację przekazano p.o. kierownikowi internatu dopiero ok. godz. 17.00 z uwagi na brak kontaktu telefonicznego. Koordynator po przyjeździe (ok. godz. 18), pomiędzy godz. 22-23 dokonał z jednym z pracowników, kontroli zabezpieczeń krat okien łazienki grupy pierwszej i trzeciej.

Rozmowy telefoniczne ww. wychowanków, które zawierały treści wskazujące na możliwość planowania ucieczki, buntu z placówki zostały ujawnione po wydarzeniu nadzwyczajnym.

W związku z tym, że w godzinach wieczornych nic nie wskazywało, że może ostatecznie dojść do ucieczki wychowanków, obecny między godz. 18.00 a 19.00 zastępujący dyrektora kierownik warsztatów nie zarządził wzmocnień ochrony, o których mowa w § 105¹ ust. 2 rozporządzenia.

Pomimo braku planu ochronnego, pracownicy przeprowadzali kontrolę w celu odnalezienia przedmiotów niebezpiecznych i niedozwolonych oraz udaremnienia ucieczki albo w innych uzasadnionych przypadkach. Kontrole takie bezpośrednio przed zdarzeniem miały miejsce w dniach 3, 4, 5, 6 i 7 sierpnia 2017 r.²⁹ W ramach kontroli w dniu 05.08.2017 r. stwierdzono w grupie pierwszej nacięcie w pomieszczeniu kuchennym w trzech miejscach kraty, więc niezwłocznie zabezpieczono pomieszczenie.

---

²⁹ książka przebiegu służby na posterunku „A” i „B”, wyjaśnienia p.o. kierownika internatu z dnia 12.08.2017 r. oraz wyjaśnienia koordynatora pracowników ochrony z dnia 11.08.2017 r.

W dniu 06.07.2017 r. przeprowadzono kontrolę systemu alarmowego w pasie ochronnym stwierdzając od strony wschodniej załączanie się systemu z małym opóźnieniem³⁰. O tym fakcie został poinformowany koordynator pracowników ochrony. Z uzyskanych informacji wynika, że napraw dokonywano na bieżąco³¹. W czasie poprzedzającym ucieczkę, monitoring oraz system czujników w pasie ochronnym był sprawny³². Książki przebiegu służby nie zawierają informacji w zakresie sprawdzenia sprawności systemu monitoringu. Wyjaśnienia wskazują, że czynności były przeprowadzone w dniu wydarzenia. Zgodnie z § 105¹² rozporządzenia do obowiązków pracownika w zewnętrznej ochronie przy przejęciu zmiany należy w szczególności sprawdzenie stanu zabezpieczeń techniczno – ochronnych. W książce przebiegu zmiany nie stwierdzono w dniu wydarzenia wpisów stwierdzających nieprawidłowości przy przejęciu zmiany na posterunku „A” i „B”.

[akta kontroli str. 421–437, 650–654, 669-671]

3. Okoliczności zdarzenia nadzwyczajnego.

W nocy 7.08.2017 r. w placówce dyżur pełniło trzech strażników³³ oraz wychowawca³⁴. W tym dniu dokonano kontroli stanu zabezpieczeń w grupie pierwszej. Strażnik pełniący dyżur na posterunku zewnętrznym „A”, po wykonaniu obchodu placówki przeszedł do budynku głównego³⁵ w celu wzmocnienia służby nocnej³⁶. Wszyscy pracownicy ochrony i wychowawca przebywali potem w holu internatu na I piętrze. Odbyło się to w oparciu o polecenie ustne ówczesnego dyrektora placówki, który polecił, aby w sytuacjach podwyższonego ryzyka ucieczki lub innego wydarzenia nadzwyczajnego takie wzmocnienia zapewnić³⁷.

Pracownicy przebywając w holu nie mogli na bieżąco obserwować obrazu z monitoringu, w tym z kamer zewnętrznych. Opuszczenie posterunku „A” w celu wzmocnienia posterunku „B” mogło prowadzić paradoksalnie do braku skutecznej ochrony placówki. Analiza obrazu jednej z kamer pozwala zauważyć, że na kilka minut przed wydarzeniem oraz w trakcie przy ogrodzeniu zewnętrznym przemieszczała się nieustalona

³⁰ notatka służbowa pracownika ochrony sporządzona w dniu 11.08.2017 r.

³¹ wyjaśnienia z dnia 05.09.2017 r. p.o. dyrektora

³² notatka służbowa z dnia 11.08.2017 r. sporządzona przez Koordynatora pracowników ochrony

³³ [redacted], [redacted], [redacted]. Od pracowników przyjęto ustne wyjaśnienia w dniu 22.08.2017 r. i 01.09.2017 r. o przebiegu służby

³⁴ [redacted]. Pracownik sporządził notatkę służbową w dniu 07.08.2017 r.

³⁵ notatka służbowa z dnia 8.08.2017 r. sporządzona przez [redacted], pracownika ochrony

³⁶ na polecenie [redacted], koordynatora pracowników ochrony

³⁷ wyjaśnienia p.o. dyrektora placówki z dnia 31.08.2017 r.

osoba. Zachowanie tej osoby mogło wskazywać, że obserwuje placówkę i oczekuje na kogoś. Uciekający wychowankowie wybrali właśnie ten kierunek ucieczki. Nie wiadomo, czy miało to związek z ucieczką wychowanków, ale powinno wzbudzić czujność pracowników placówki.

O godzinie 22.55 czterech wychowanków schroniska nagle wyszło na korytarz. Pracownicy ochrony i wychowawca próbowali zamknąć drzwi odgradzające korytarz grupy pierwszej od holu, jednak trzech wychowankowie³⁸ ciężkimi przedmiotami uszkodzili zamek w drzwiach i weszli do holu. Pracownicy zbiegli na parter budynku do posterunku „B”, wcześniej z prywatnego telefonu komórkowego jeden z nich³⁹ zadzwonił na nr alarmowy 112. Strażnicy zamknęli kratę i drzwi wejściowe do budynku głównego i opuścili go. Trzech wychowankowie po dotarciu do posterunku „B” na parterze budynku, wypchnęli szyby w dyżurce, uszkodzili drzwi zewnętrzne. Użyto przy tym elementów będących na wyposażeniu placówki (m.in. kosza na śmieci). Pracownicy ochrony zwrócili uwagę na fakt, że szyba bardzo szybko została zniszczona⁴⁰. W tym czasie strażnicy i wychowawca przenieśli się do posterunku „A”, gdzie opuścili roletę antywłamaniową przy drzwiach i zamknęli drzwi wejściowe do posterunku. Zgodnie z wyjaśnieniami decyzję o odstąpieniu od zatrzymania nieletnich podjął wychowawca, który kierował akcją w trakcie wydarzenia nadzwyczajnego. *Procedura pełnienia służby przez pracowników ochrony w nocy na posterunku „A” w Zakładzie Poprawczym i Schronisku dla Nieletnich w Konstantynowie Łódzkim* wskazuje, że w wyjątkowych sytuacjach na polecenie wychowawcy inspekcyjnego pełniącego dyżur nocny, pracownik ochrony może mieć przydzielony nadzór nad grupą w internacie i podlega wówczas służbowo wychowawcy inspekcyjnemu. *Procedura pełnienia służby przez pracowników ochrony w nocy na posterunku „B” w Zakładzie Poprawczym i Schronisku dla Nieletnich w Konstantynowie Łódzkim* stanowi, że pracownik ochrony wykonuje wszelkie polecenia związane z pełnieniem służby wydawane przez wychowawcę inspekcyjnego pełniącego dyżur nocny. Od godziny 21.30 do 6.00 jest przydzielony do pełnienia dyżuru na jednej z kondygnacji internatu razem z pracownikiem pedagogicznym. Zakres obowiązków koordynatora pracy strażników obejmuje m.in. udział w opracowaniu planu ochrony, opracowanie organizacji pracy pracowników w zakresie ochrony i przedstawienie jej dyrektorowi do zatwierdzenia, współdziałanie z dyrektorem lub innymi

³⁸ [REDACTED], [REDACTED] i [REDACTED]

³⁹ [REDACTED]

⁴⁰ protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 22.08.2017 r.

wyznaczonymi pracownikami w celu zapobiegania sytuacjom nadzwyczajnym, udział w przeglądach ustalających potrzeby w zakresie zabezpieczeń techniczno-ochronnych.

P.o. kierownika internatu poinformowano o zdarzeniu około godz. 23.02, który następnie o godz. 23.03 poinformował kierownika warsztatów, zastępującego w czasie wydarzenia dyrektora placówki.

Jeden ze strażników kontaktował się telefonicznie (z prywatnego telefonu) z posterunkiem policji w Konstancynie Łódzkiej⁴¹. Strażnicy zwracali się do wychowanków zarówno przy posterunku „B”, jak również przy posterunku „A” z prośbą o zaprzestanie ucieczki⁴². Trzej wychowankowie opuścili budynek udając się w kierunku boiska. Pracownicy pełniący dyżur/będący na zmianie pozostawili pozostałych wychowanków placówki (dwóch wychowanków schroniska, w tym jeden przebywał w izbie szpitalnej oraz pięciu wychowanków zakładu poprawczego) i w oczekiwaniu na patrol policji opuścili placówkę. Nie można potwierdzić, czy pracownicy obserwowali kierunek ucieczki, gdyż opuścili posterunek „A”, w którym zlokalizowane były monitory pozwalające śledzić obraz z kamer zlokalizowanych na terenie placówki. Kamery przekazywały m.in. obraz z ogrodzenia placówki. Pracownicy zza ogrodzenia przy posterunku „A” nie mieli fizycznej możliwości obserwować dokładnego kierunku ucieczki. Informacja, że wychowankowie oddalili się w kierunku boiska została przekazana policji oraz kierownikowi internatu. Zgodnie z dyspozycją przekazaną przez policję wejście do placówki odroczone do czasu przyjazdu kolejnego patrolu. Obraz z kamer nie pozwolił stwierdzić, czy uciekający wychowankowie kontaktowali się z osobą, która tuż przed wydarzeniem przebywała przy ogrodzeniu zewnętrznym. W dniu 07.08.2017 r. nie stwierdzono, aby system w pasie ochronnym działał nieprawidłowo⁴³. W książce przebiegu służby w dniu 06.08.2017 r. odnotowano działanie systemu w pasie ochronnym w części wschodniej z opóźnieniem. System odnotował w dniu wydarzenia opuszczenie placówki przez wychowanków o godz. 23.05. Sforsowanie wszystkich zabezpieczeń (od momentu rozpoczęcia ucieczki do opuszczenia placówki) zajęło wychowankom ok. 8 min. Podkreślić należy, że uciekli wychowankowie, w stosunku do których placówka posiadała wiedzę o ich zamiarze ucieczki, pozyskaną m.in. w trakcie rozmów telefonicznych.

Pracownicy na teren placówki wrócili dopiero po przybyciu dwóch patroli policji. Udali się w kierunku boiska w celu próby zlokalizowania uciekinierów, a następnie do grupy

---

⁴¹ ██████████

⁴² notatka służbowa z dnia 08.08.2017 r. ██████████

⁴³ wyjaśnienia p.o. dyrektora placówki z dnia 31.08.2017 r.

zakładowej (ok. godz. 23.30), gdzie przebywał również nieuczestniczący w ucieczce wychowanek schroniska. Do placówki przyjechały kolejne jednostki policji. P.o. kierownika internatu przybył do placówki o 23.48 i uzyskał informację, że pozostali chłopcy w grupie trzeciej są bezpieczni⁴⁴. Kierownik warsztatów przybył po godz. 23.00⁴⁵ (pracownik nie był w stanie wskazać dokładnej godziny). Ok. godz. 7.30 następnego dnia poinformował o zdarzeniu telefonicznie płk Luizę Sałapę, zastępcę dyrektora DSRiN. Pisemna informacja o wydarzeniu nadzwyczajnym została przekazana do DSRiN e-mailem w dniu 8.08.2017 r. o godz. 10.48. Wskazano w niej, że doszło do buntu czterech wychowanków schroniska umieszczonych w pierwszej grupie wychowawczej, co nie było prawdą (faktycznie uczestniczyło trzech: dwóch ze schroniska i jeden z zakładu, ale przebywający w schronisku).

Z ustaleń wynika również, że pracownik ochrony wykonał początkowo połączenie na nr alarmowy 112, a nie do najbliższej jednostki policji i dyżurnego właściwej komendy powiatowej policji⁴⁶. Kolejne połączenie wykonano do komisariatu policji w Konstantynowie Łódzkim⁴⁷. O wydarzeniu nadzwyczajnym poinformowano również Sąd Okręgowy w Łodzi faxem w dniu 10.08.2017 r. o godz. 12.32.

Ówczesny dyrektor placówki został powiadomiony przez kierownika warsztatów o wydarzeniu w dniu 8.08.2017 r. o godz. 7.50. Kierownik warsztatów, zastępujący w tym czasie ówczesnego dyrektora wskazał, że nie było sytuacji zagrożenia i nie było potrzeby natychmiastowego powiadomienia⁴⁸.

Brak porozumienia w sprawie ustalenia trybu współdziałania placówki z policją w przypadkach zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa placówki, brak ćwiczeń w razie wystąpienia wydarzeń nadzwyczajnych oraz brak planu ochronnego mógł mieć wpływ na chaotyczną reakcję pracowników. Placówka nie była w stanie ustalić, czy ww. porozumienie było kiedykolwiek zawarte. Z relacji pracowników z wieloletnim stażem wynika, że takie porozumienie mogło być zawarte 16 lat temu⁴⁹. Placówka nie posiada

---

⁴⁴ wyjaśnienia p.o. kierownika internatu z dnia 12.08.2017 r.

⁴⁵ protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 16.08.2017 r.

⁴⁶ § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 2001 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1205), dalej: rozporządzenie w sprawie zakresu i trybu współdziałania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek

⁴⁷ protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 01.09.2017 r. od pracownika ochrony

⁴⁸ protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 16.08.2017 r. od kierownika warsztatów

⁴⁹ wyjaśnienia p.o. dyrektora placówki z dnia 24.08.2017 r.

jednak oryginału czy kopii takiego porozumienia oraz nie zna jego treści. Zgodnie z rozporządzeniem porozumienie powinno być aktualizowane.

Dwóch pracowników ochrony⁵⁰, z trzech pełniących dyżur, w momencie zdarzenia odbyło szkolenia wstępne (podstawowe) dla pracowników ochrony zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. W ramach doskonalenia zawodowego, program szkolenia zawierał m.in. środki przymusu bezpośredniego, trening zachowań w sytuacjach nadzwyczajnych: buntu, ucieczki, próby samobójcze, agresja - sposoby zapobiegania tym zachowaniom. Trzeci z pracowników ochrony⁵¹ uczestniczył w szkoleniu I stopnia dla pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Program obejmował m.in. środki przymusu bezpośredniego⁵² oraz trening zachowań w sytuacjach nadzwyczajnych: buntu, ucieczki, prób samobójczych, agresji – sposoby zapobiegania tym zachowaniom⁵³.

Pomimo przygotowania zawodowego pracownicy ochrony nie byli w stanie zastosować środków przymusu bezpośredniego w celu udaremnienia ucieczki. Podkreślili dużą agresję, z jaką się spotkali⁵⁴.

Do wystąpienia wydarzenia przyczyniły się dodatkowe okoliczności:

- brak fizycznego przeniesienia wychowanka ze schroniska do zakładu poprawczego,
- sprawowanie opieki nad wychowankami schroniska przez niedoświadczoną wychowawcę w dniu poprzedzającym zdarzenie,
- napięta sytuacja wśród wychowanków schroniska ze względu na stwierdzone uszkodzenie krat w pomieszczeniu kuchennym (sprawcy nacięcia, ani narzędzia nie ustalono),
- usytuowanie w bezpośrednim sąsiedztwie drzwi elementów ułatwiających siłowe sforsowanie zabezpieczeń (ciężkie, metalowe kosze na śmieci),
- niewystarczające reagowanie na sygnały o zamiarach ucieczki,
- nieudzielenie urlopu przez sąd jednemu z wychowanków, który uciekł.

⁵⁰ ██████████ i ██████████

⁵¹ ██████████

⁵² stosowanie środków przymusu bezpośredniego (rodzaje, przypadki i cel zastosowania), ogólne i szczegółowe zasady stosowania środków przymusu bezpośredniego, praktyczne stosowanie środków przymusu bezpośredniego, dokumentowanie stosowania środków przymusu bezpośredniego, zasady sporządzania protokołu zastosowania środków przymusu bezpośredniego, najczęściej występujące nieprawidłowości związane ze stosowaniem środków

⁵³ System ochrony jednostki organizacyjnej i organizacja służby ochronnej, zagrożenia jednostek organizacyjnych a stosowane przedsięwzięcia ochronne, procedury postępowania w sytuacjach trudnych

⁵⁴ protokoły przyjęcia ustnych wyjaśnień w dniu 22.08.2017 r. oraz w dniu 01.09.2017 r. od pracowników ochrony

Jeden z uciekinierów został zatrzymany, a następnie został przeniesiony do Zakładu Poprawczego w Trzemesznie.

W placówce opracowano *Procedurę postępowania w przypadkach wydarzeń nadzwyczajnych*. Procedura jest nieadekwatna, gdyż zawiera postanowienia powołujące się na porozumienie zawarte z policją, którego istnienia nie potwierdzono. Procedury nie przestrzegano np. w zakresie wzmoczenia opieki nad pozostałymi nieletnimi (niebiorącymi udziału w ucieczce) oraz niezwłocznego powiadomienia Ministerstwa Sprawiedliwości o wydarzeniu nadzwyczajnym.

[akta kontroli str. 12–17, 326–340, 382–388, 420–437, 441–447, 615–622, 629–632]

4. Stan zabezpieczeń techniczno-ochronnych.

Oględziny przeprowadzone w dniu 25.08.2017 r. wskazywały na niewłaściwy stan zabezpieczeń techniczno-ochronnych. Stwierdzono bowiem wiele istotnych czynników, które przyczyniły się do ucieczki wychowanków:

- a) szyby zamontowane w budynku głównym (na posterunku „B”), nie stanowiły większej przeszkody dla uciekinierów. Początkowo w budynku głównym nie było okien do dyżurki, decyzję o montażu szyb w ścianach posterunku „B” podjęto około 10 lat temu, podjął ją ówczesny dyrektor placówki, Krzysztof Waligórski w celu polepszenia widoczności wykonujących tam swoją pracę pracowników ochrony. Placówka nie posiada wiedzy, czy szyby te miały atesty⁵⁵. Pracownicy ochrony byli przekonani, że szyby na dole są pancerne i powstrzymają wychowanków przed ucieczką⁵⁶. Szyby antywłamaniowe P4 zostały jednak szybko wypchnięte przez wychowanków,
  - b) słupy ogrodzenia przylegające do boiska są skorodowane, słupy są niestabilne, ruszają się przy użyciu niewielkiej siły, uszkodzenia są znaczne. Na dzień oględzin 01.09.2017 r. słup, który utrzymywał się wyłącznie dzięki siatce został wzmocniony o kątowniki,
  - c) siatka miejscami skorodowana, łatana,
  - d) podmurówka w ogrodzeniu miejscami jest pokruszona, co może ułatwiać wyrwanie z niej siatki i sforsowanie ogrodzenia,
  - e) jedna z bram (prowadząca na boisko) po zamknięciu nie przylegała do koncertyny.
- W wyniku powstałej przerwy można było przedostać się za ogrodzenie bez większych

⁵⁵ odpowiedź na wniosek nr 6, pismo znak L.dz. 590/17 z dnia 5.09.2017 r.

⁵⁶ wyjaśnienia pracownika ochrony, [redacted] z dnia 1.09.2017 r.

problemów. Na dzień oględzin 01.09.2017 r. brama została wzbogacona o dodatkowe zabezpieczenie, ograniczające jej przesuwanie,

- f) krzewy ograniczają widoczność, zwłaszcza te zewnętrzne wrastające w ogrodzenie. Utrudniają obserwację z monitoringu, ale także ograniczają widoczność podczas wykonywania pieszych obchodów strażników. Mogą ułatwiać przygotowanie ucieczki przez osoby z zewnątrz np. wycięcie dziury w siatce,
- g) cis rosnący na terenie placówki znajdował się w linii prostej pomiędzy posterunkami „A” i „B” znacznie ograniczając widoczność. Na dzień oględzin 01.09.2017 r. cis został przycięty i przesadzony w inne miejsce na terenie placówki,
- h) część drzew przy ogrodzeniu zewnętrznym na terenie placówki, jak i poza nią może ułatwiać przedostanie się przez ogrodzenie,
- i) położenie siłowni przy posterunku „A” (w linii ogrodzenia), tuż przy wyjściu z placówki chociażby z uwagi na niską zabudowę mogło ułatwiać ucieczkę z placówki. W budynku siłowni okna nie są wyposażone w kraty i nie posiadają żadnych innych zabezpieczeń je zastępujących. Na dzień oględzin 01.09.2017 r. przemieszczono siłownię do innego budynku.

W ostatnich latach nie wnioskowano o remont/naprawę ogrodzenia. W latach 2011-2015 ze środków bieżących placówki zamontowano na całym ogrodzeniu koncertinę⁵⁷.

Wskazać należy, że usunięcie/naprawienie większości tych zabezpieczeń nie wymagało znaczących nakładów finansowych, a jedynie odpowiedniego zarządzania. Tym bardziej, że, co zaznaczono przy niektórych punktach, umiejscowienie siłowni, przycięcie drzew, zostało już poczynione.

Proponowane zalecenia w ramach przeprowadzonej wizytacji w dniu 27.09.2013 r. przez przedstawiciela BO MS obejmowały m.in. przeprowadzenie próbnego alarmu pożarowego w celu sprawdzenia: praktycznej organizacji i warunków ewakuacji osób przebywających w budynku zakładu poprawczego i schroniska; reakcji osób przebywających w budynku na sygnały i polecenia koordynatorów ewakuacji; działań kierującego akcją ewakuacyjną w zakresie regulowania ruchu ewakuowanych, działań pracowników ochrony w zakresie przyjęcia sił i środków straży pożarnej oraz zapewnienia zabezpieczenia budynku; znajomości i stosowania w praktyce procedur ewakuacyjnych przez poszczególne osoby funkcyjne; działań pracowników kierujących grupami wychowanków organizacyjnymi w punkcie zbornym w zakresie prawidłowości przekazywania meldunków do kierującego

---

⁵⁷ wyjaśnienia z dnia 05.09.2017 r. p.o. dyrektora

akcją ewakuacyjną o zgodności stanów osobowych ewakuowanych; sprawdzenie czasu opuszczenia budynku przez wszystkie osoby. Od wyników powyższej akcji i wniosków uzależniono rozbudowę systemu pożarowego o ewentualny montaż centralki pożarowej wraz z czujkami dymu i temperatury w wybranych pomieszczeniach i ciągach komunikacyjnych celem skrócenia czasu reakcji w przypadku rzeczywistego zagrożenia pożarowego oraz podłączenie jej do zewnętrznego monitoringu lub zawodowej straży pożarnej. Zalecenie nie zostały wykonane, co ma znaczenie choćby z uwagi na zgłaszane sygnały tj. w dniu 06.08.2017 r. jeden z wychowanków schroniska, który uciekł z placówki formułował do pracowników placówki wypowiedzi mogące świadczyć o zamiarze wzniesienia pożaru w placówce⁵⁸.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego została zaktualizowana w maju 2016 r.⁵⁹. Instrukcji nie przekazano do komendanta powiatowego państwowej straży pożarnej, ponieważ obiekt placówki nie ma obowiązku stosowania systemu sygnalizacji pożarowej, służącej do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze. W ramach praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu zapoznawano pracowników z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego, zasadami postępowania na wypadek pożaru, w ramach instruktażu wstępnego z zasadami ewakuacji ludzi i mienia, drogami i środkami ewakuacji, instrukcją alarmową w przypadku powstania pożaru. Znajomość przez pracowników zasad ewakuacji placówki w przypadku zaistnienia pożaru, codzienne ćwiczenia zbiórek i opuszczania budynku przez wychowanków uznano za wystarczającą przesłankę sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu w przypadku zaistnienia pożaru. Nie przeprowadza się ewakuacji pracowników, wychowanków zgodnie z wymogami poza teren obiektu, gdyż wiąże się to z zaangażowaniem służb i procedur stwarzających trudności w zapewnieniu bezpieczeństwa i nadzoru nad podopiecznymi.

[akta kontroli str. 441–447, 590-594, 659-661, 665-671]

IV. OCENA KONTROLOWANYCH ZAGADNIENÍ

Mając na względzie ustalenia kontroli, działalność placówki w zakresie przestrzegania procedur bezpieczeństwa i postępowania w sytuacjach wydarzeń nadzwyczajnych, oceniono negatywnie.

---

⁵⁸ notatka służbowa z dnia 06.08.2017 r. p.o. kierownika internatu

⁵⁹ wyjaśnienia z dnia 28.08.2017 r. p.o. dyrektora placówki

Kontrolowany obszar oceniono negatywnie, w szczególności z uwagi na:

1. brak planu ochronnego określonego przepisami § 105⁷ rozporządzenia w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich,
2. niedostateczną komunikację wewnętrzną przy opracowaniu i wdrożeniu unormowań w placówce,
3. niewykonanie przez pracowników obowiązków określonych w § 105²² rozporządzenia,
4. niezapewnienie realizacji przez kierownictwo placówki postanowień rozporządzenia w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich w szczególności środków zapewnienia bezpieczeństwa w placówce oraz rozporządzenia w sprawie zakresu i trybu współdziałania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek, w szczególności w zakresie określenia zasad współpracy z policją,
5. niedostateczne wykonanie proponowanych zaleceń w wyniku przeprowadzonej wizytacji w dniu 27.09.2013 r. przez przedstawiciela BO MS,
6. brak właściwej realizacji skierowania z dnia 19.07.2017 r. do Zakładu Poprawczego w Konstantynowie Łódzkim oraz nakazu zwolnienia wychowanka ze schroniska, a także nakazu przyjęcia go do zakładu poprawczego w tej samej placówce wystawionego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich w dniu 21.07.2017 r. Wychowanek fizycznie przebywał w grupie schroniskowej,
7. niedostateczne reagowanie na sygnały o planowanej ucieczce,
8. nieadekwatną *Procedurę postępowania w przypadkach wydarzeń nadzwyczajnych*, zawierającą postanowienia powołujące się na porozumienie zawarte z policją, którego nie ma. Nieprzestrzeganie procedury np. w zakresie wzmożenia opieki nad pozostałymi nieletnimi (niebiorącymi udziału w ucieczce) oraz niezwłocznego powiadomienia Ministerstwa Sprawiedliwości o wydarzeniu nadzwyczajnym,
9. nieadekwatne zabezpieczenia techniczno-ochronne przyczyniły się do ucieczki wychowanków,
10. niezapewnienie bezpieczeństwa wychowankom niebiorącym udziału w ucieczce,
11. brak obserwacji obrazu z kamer poprzedzających wydarzenie oraz tuż po nim, opuszczenie posterunku „A” w celu wzmocnienia posterunku B” doprowadziło do braku skutecznej ochrony placówki, nie obserwowano kierunku ucieczki,

12. nieprawidłowe zgłoszenie wydarzenia policji (wydarzenie powinno zostać zgłoszone do najbliższego posterunku policji), zgłoszenia wykonano z telefonu prywatnego,
13. późne i nie w pełni odwzorowujące fakty powiadomienie Ministerstwa Sprawiedliwości o wydarzeniu,
14. brak działań w zakresie próbnego alarmu pożarowego, czy też ćwiczeń w przypadku wydarzenia nadzwyczajnego.

Powyższe działania/brak działań świadczą o niewłaściwym nadzorze nad placówką przez ówczesnego dyrektora placówki, Kierownictwo nie wyciągnęło wniosków z wcześniejszych wydarzeń nadzwyczajnych (w szczególności ucieczek).

Mając powyższe na uwadze wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności:

1. zapewnienie realizacji postanowień rozporządzenia w *sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich* oraz rozporządzenia w *sprawie zakresu i trybu współdziałania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek*,
2. opracowanie i skuteczne wdrożenie w placówce adekwatnego planu ochronnego określonego przepisami § 105⁷ rozporządzenia w *sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich* oraz dostosowanie do niego innych wewnętrznych unormowań,
3. doprowadzenie do zawarcia *porozumienia w sprawie ustalenia trybu współdziałania z policją w przypadkach zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa* oraz dostosowanie do niego wewnętrznych unormowań i zapewnienie ich realizacji przez pracowników,
4. doprowadzenie do określenia z komendantem powiatowym policji sposobu zapewnienia bezpośredniej łączności między placówką, a komendą oraz opracowanie planu zabezpieczenia placówki na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa placówki. Plan zabezpieczenia placówki powinien zawierać w szczególności: opis systemów i środków łączności między placówką a najbliższą jednostką policji, plan sytuacyjny placówki, instrukcję alarmową, stan etatowy placówki, ogólną charakterystykę wychowanków placówki, szczegółowy tryb współdziałania w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa placówki, w zależności od rodzaju tego zagrożenia,
5. skuteczne powierzenie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracownikom i wyznaczenie zastępstw, egzekwowanie od pracowników realizacji obowiązków

- wynikających z przepisów prawa oraz wewnętrznych wyznaczeń (np. procedur, zakresów obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności),
6. rozważenie wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec pracowników odpowiedzialnych za zaniedbania, które doprowadziły do ucieczki,
  7. bieżące analizowanie wszystkich sygnałów świadczących o możliwości wystąpienia wydarzeń nadzwyczajnych. Stałe monitorowanie nastrojów wychowanków. Prowadzenie skutecznej komunikacji w tym zakresie,
  8. prowadzenie przeglądów ustalających potrzeby w zakresie zabezpieczeń techniczno-ochronnych oraz wyeliminowanie w placówce ograniczeń, a w szczególności techniczno-ochronnych, mających wpływ na bezpieczeństwo,
  9. zapewnienie systematycznych szkoleń pracowników, w szczególności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w placówce (np. trening zachowań w sytuacjach nadzwyczajnych),
  10. niezwłoczne realizowanie postanowień sądów (w szczególności nakazów przyjęcia, zwolnienia) dotyczących wychowanków oraz skierowań z MS,
  11. niezwłoczne i skuteczne powiadamianie Ministerstwa Sprawiedliwości o wydarzeniach nadzwyczajnych,
  12. dokonanie analizy proponowanych zaleceń wydanych w związku z wizytacją przeprowadzoną w dniu 27.09.2013 r. przez przedstawiciela BO MS, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i wykonanie niezbędnych zaleceń,
  13. podjęcie niezbędnych działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego,
  14. zapewnienie bezpieczeństwa wychowankom w przypadku wydarzeń nadzwyczajnych.

W związku z powyższym wnoszę o przekazanie w terminie do dnia 29 września 2017 r. informacji dotyczących usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej w kontrolowanym obszarze.

Informuję, że zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*⁶⁰, ma Pani prawo w terminie 3 dni roboczych, od dnia otrzymania niniejszego sprawozdania, przedstawić do niego stanowisko. Nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

---

⁶⁰ Dz. U. Nr 185 poz. 1092

Stosownie do art. 55 ww. ustawy kierownik jednostki kontrolowanej ma prawo wglądu do akt kontroli, które znajdują się w siedzibie Wydziału Kontroli Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z upoważnienia
Ministra Sprawiedliwości
Jakub Łomka
Zastępca Dyrektora
Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego

Sporządzono w dwóch egzemplarzach:

1. p.o. Dyrektora Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Konstancynie Łódzkiej, Katarzyna Wierzbicka,
2. Wydział Kontroli Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.

NACZELNIK
WYDZIAŁU KONTROLI

[Signature]

09.08.2017r.

SPECJALISTA

[Signature]

09.08.2017r.

